

OKRESNÝ SÚD NITRA

ul. Štúrova č. 9, PSČ 949 68, tel.: 037/88 41 337
e-mail: podatelnaOSNR@justice.sk

Ústavný súd Slovenskej republiky

Hlavná 110
042 65 Košice

Váš list č./zo dňa

Číslo konania

Vybavuje/linka

Nitra

31Cb/63/2023 – 177

16.08.2024

Ústavný súd Slovenskej republiky v Košiciach	
Došlo: 22-08-2024	(2)
Číslo zápisnice: 45/188	Číslo spisu:
Prílohy: 4	Vybavuje:

NÁVRH NA ZAČATIE KONANIA O SÚLADE PRÁVNÝCH PREDPISOV

A) Označenie navrhovateľa a ostatných účastníkov konania

Navrhovateľ:

Okresný súd Nitra,
zastúpený sudcom Mgr. Filipom Grznárikom,
sídlo: Štúrova 9, 949 68 Nitra,
IČO: 00 165 662

Orgán verejnej moci, ktorý napadnutý právny predpis vydal:

Národná rada Slovenskej republiky,
sídlo: Námestie Alexandra Dubčeka 1, 812 80 Bratislava I

Vedľajší účastník konania:

Vláda Slovenskej republiky,
sídlo: Námestie slobody 1, 813 70 Bratislava,
zastúpená Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky,
sídlo zástupcu: Račianska 71, 813 11 Bratislava

Kancelária Ústavného súdu Slovenskej republiky

Dátum doručenia podania: 22. 08. 2024

P.č. z knihy došlej pošty: 6985/2024

45188-2024

B) Procesná legitímácia navrhovateľa na podanie návrhu na začatie konania

1. Okresný súd Nitra ako navrhovateľ (*ďalej aj len „navrhovateľ“ alebo „súd“*) týmto podáva podľa čl. 130 ods. 1 písm. d) Ústavy Slovenskej republiky v účinnom znení (*ďalej aj len „Ústava“*) v spojení s § 74 písm. d) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky v účinnom znení (*ďalej aj len „zákon o ústavnom súde“ alebo „ZÚS“*) návrh na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) Ústavy o súlade právnych predpisov nižšej právnej sily s právnym predpisom vyššej právnej sily, a to v súvislosti s prejednávanou vecou vedenou na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 31Cb/63/2023.
2. Navrhovateľa v konaní podľa § 35 ods. 2 ZÚS zastupuje v tomto konaní príslušný sudca, ktorým je Mgr. Filip Grznárik.

a) Právoplatné prerušenie konania ako procesný predpoklad podania návrhu

3. Navrhovateľ v uvedenej prejednávanej veci pod sp. zn. 31Cb/63/2023 uznesením č. k. 31Cb/63/2023 - 169 z 19. júna 2024 podľa § 162 ods. 1 písm. b) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v účinnom znení (*ďalej aj len „Civilný sporový poriadok“ alebo „CSP“*) prerušil konanie do právoplatného skončenia konania o súlade ustanovenia § 471c Civilného sporového poriadku (v celom rozsahu) v spojení s § 22 písm. d) Civilného sporového poriadku v znení účinnom od 1. júna 2023 vzťahujúcim sa na obchodnoprávne spory začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023, s čl. 48 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 1 ods. 1 Ústavy. Uvedené uznesenie o prerušení konania nadobudlo právoplatnosť dňa 24.06.2024. Navrhovateľ prerušil uvedené konanie bez návrhu a z dôvodu, že pred rozhodnutím vo veci dospel k záveru, že sú splnené podmienky na konanie o súlade právnych predpisov, ktoré odôvodnil v odôvodnení uznesenia o prerušení konania.
4. Uvedený primárny procesný predpoklad na podanie návrhu na začatie konania o súlade právnych predpisov všeobecným súdom, a to právoplatné prerušenie konania, navrhovateľ preukazuje k tomuto návrhu pripojeným právoplatným uznesením o prerušení konania.
5. V nadväznosti na uvedené navrhovateľ týmto podaním návrhu na začatie konania realizuje súčasne svoju povinnosť stanovenú v § 162 ods. 1 písm. b) časť vety za bodkočiarkou CSP, ktorou je podanie návrhu na začatie konania o súlade právnych predpisov.

b) Ďalšie predpoklady procesnej legitímácie navrhovateľa

6. Ústavný súd Slovenskej republiky (*ďalej aj len „Ústavný súd SR“, „ÚS SR“ alebo „ústavný súd“*) sa vo svojej rozhodovacej činnosti opakovane zaoberal otázkou aktívnej procesnej legitímácie všeobecného súdu na podanie návrhu na začatie konania o súlade právnych predpisov, pričom závery, ku ktorým ústavný súd v tejto súvislosti dospel, je možné zhrnúť tak, že v zmysle stabilnej rozhodovacej činnosti ústavného súdu podmienkami aktívnej procesnej legitímácie všeobecného súdu v konaní o súlade právnych predpisov, ktoré musia byť splnené kumulatívne, sú prejudicialita (aplikovateľnosť) napadnutej právnej úpravy v konaní vedenom pred všeobecným súdom a domnienka, resp. presvedčenie všeobecného súdu o nesúlادnosti ním napádanej právnej úpravy (Macejková, I., Bárány, E., Baricová, J., Fiačan, I., Holländer, P., Svák, J. a kolektív: Zákon o Ústavnom súde Slovenskej republiky. Komentár. 1. vydanie. Bratislava: C. H. Beck, 2020 – ďalej len „Komentár ZÚS“, § 74).

7. Vzhľadom na to, že týmto návrhom na začatie konania navrhovateľ namieta nesúlad procesných ustanovení Civilného sporového poriadku s Ústavou, je k uvedeným ďalším predpokladom procesnej legitímácie navrhovateľa nutné doplniť, vychádzajúc z rovnakej doktríny ústavného práva procesného (Komentár ZÚS, § 74) a rozhodovacej činnosti ÚS SR (bod 46. odôvodnenia uznesenia PL. ÚS 3/2014, publikovaného v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu pod č. 39/2014), že v prípade, ak všeobecný súd návrhom na začatie konania o súlade právnych predpisov nenapáda ustanovenie podstatné pre samotné rozhodnutie v merite veci, ale všeobecný súd návrhom na začatie konania o súlade právnych predpisov napáda procesnoprávne ustanovenie upravujúce postup všeobecného súdu v konaní, ústavný súd konštatoval, že účelom oprávnenia všeobecného súdu iniciovať konanie o súlade právnych predpisov nie je odstraňovanie jeho dodatočne vzniknutých pochybností o ústavnosti procesného ustanovenia, ktoré už v konaní použil a pred bezprostredným použitím ktorého opätovne nestojí, resp. odstraňovanie pochybností všeobecného charakteru o ústavnej konformite procesných ustanovení, ktorých bezprostredná aplikácia všeobecným súdom neprichádza do úvahy.
8. Z uvedeného a contrario vyplýva, že súd môže návrhom na začatie konania o súlade právnych predpisov namietať aj nesúlad procesnoprávnych ustanovení upravujúcich postup všeobecného súdu v konaní, avšak nie takých, ktoré už v konaní použil a pred bezprostredným použitím ktorého opätovne nestojí, resp. takých, ktorých bezprostredná aplikácia všeobecným súdom neprichádza do úvahy. Ústavný súd SR napokon explicitne konštatoval prípustnosť namietania nesúladu aj procesnoprávnych ustanovení s právnymi predpismi vyššej právnej sily aj v nedávnom uznesení PL. ÚS 24/2020 z 21.10.2020, a to v bode 40. odôvodnenia.
9. Vo vzťahu k splneniu podmienky procesnej legitímácie súdu na podanie tohto návrhu na začatie konania o súlade právnych predpisov, ktorou je presvedčenie všeobecného súdu o nesúlادnosti ním napádanej právnej úpravy navrhovateľ uvádza, že jej splnenie vyplýva z osobitnej časti návrhu (začínajúcej sa bodom 16. tohto návrhu), v ktorej sú vymedzené dôvody, ktoré vedú navrhovateľa k presvedčeniu o nesúlade napadnutých ustanovení Civilného sporového poriadku s Ústavou ako právnym predpisom vyššej právnej sily. V nadväznosti na toto vymedzenie dôvodov navrhovateľ v danej osobitnej časti návrhu (začínajúcej sa bodom 42.), súčasne odôvodňuje aj splnenie druhej kumulatívnej podmienky procesnej legitímácie na podanie návrhu, ktorou je prejudicialita (aplikovateľnosť) napadnutej právnej úpravy v konaní vedenom pred všeobecným súdom.

C) Osobitné náležitosti návrhu na začatie konania podľa § 75 ZÚS

- a) ***Označenie ustanovení právneho predpisu, ktorého nesúlad s právnym predpisom vyššej právnej sily navrhovateľ namieta***
10. Navrhovateľ týmto návrhom namieta **nesúlad ustanovenia § 471c Civilného sporového poriadku (v celom rozsahu) v spojení s § 22 písm. d) Civilného sporového poriadku v znení účinnom od 1. júna 2023, v rozsahu, v ktorom sa (§ 22 písm. d/ Civilného sporového poriadku) vzťahuje na obchodnoprávne spory začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023.**
11. Ako to vyplýva už z vyššie vymedzeného označenia ustanovení Civilného sporového poriadku, ktorých nesúlad navrhovateľ namieta, navrhovateľ z dôvodov vymedzených v príslušnej časti

tohto návrhu, v ktorej vymedzuje dôvody, ktoré ho viedli k pochybnostiam o súlade napadnutých ustanovení s Ústavou, dospel k záveru, že ustanovenie § 22 písm. d) Civilného sporového poriadku v znení účinnom od 1. júna 2023 (na rozdiel od § 471c CSP) nie je v rozpore s nižšie označenými ustanoveniami Ústavy v celom rozsahu pôsobnosti danej právnej normy, ale len v rozsahu, v akom dopadá v dôsledku prechodného ustanovenia § 471c Civilného sporového poriadku na obchodnoprávne spory začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023.

12. Súd pri tomto vymedzení vecnej a časovej pôsobnosti ustanovenia § 22 písm. d) Civilného sporového poriadku, výlučne v ktorom nie je v dôsledku prechodného ustanovenia § 471c CSP v súlade s označenými ustanoveniami Ústavy, vychádzal z nasledujúcej rozhodovacej činnosti ÚS SR.
13. ÚS SR totiž už rozhodoval v jednej veci súladu právnych predpisov (vec „Platy sudcov IV“, vedená pod sp. zn. PL. ÚS 99/2011), v ktorej nebol namietaný nesúlad napadnutého ustanovenia právneho predpisu s právnym predpisom vyššej právnej sily v celom rozsahu pôsobnosti napadnutého ustanovenia (vecnej, osobnej, územnej, časovej), ale len vo vzťahu k osobnej pôsobnosti napadnutého ustanovenia, keď napadnuté boli príslušné ustanovenia právnych predpisov len v rozsahu, v akom sa vzťahovali k sudcom ako jednej zo skupín adresátov danej právnej normy. Ústavný súd SR v tejto veci pri jej predbežnom prerokovaní v uznesení č. k. PL. ÚS 99/2011 – 27 z 22. júna 2011 v bode 3. odôvodnenia v tejto súvislosti uviedol, aj s odkazom na českú súdnu prax jeho Ústavného súdu ČR, že *„niektoré napadnuté ustanovenia [napadnutého] zákona obsahujú mechanizmus úpravy (znižovania) plátov viacerých ústavných činiteľov, ktorých plat sa odvíja od platu poslanca Národnej rady Slovenskej republiky. Z návrhu skupiny poslancov, z argumentácie uvedenej v tomto návrhu a tiež z označených referenčných noriem však vyplýva, že predmetný návrh je uplatnený iba vo vzťahu k určitej kategórii adresátov, konkrétne vo vzťahu k sudcom. Pretože ustanovenia týkajúce sa množiny ústavných činiteľov sa v okolnostiach danej veci prekrývajú s ustanoveniami týkajúcimi sa sudcov, predmet tohto konania bolo možné presnejšie a zúžene vymedziť len interpretatívnym dôvetkom: „vo vzťahu k sudcom“. V opačnom prípade by mohli vzniknúť pochybnosti o tom, či návrh nie je prijatý voči všetkým ústavným činiteľom (a nielen voči sudcom), ktorých platové pomery sú upravené, a to nie izolovane, v napadnutých ustanoveniach zákona (porov. nález Ústavného súdu Českej republiky taktiež o platoch sudcov sp. zn. PL. ÚS 12/10 zo 7. septembra 2010, dôvetok výroku „pokud se týká soudce“).“*
14. Vychádzajúc z tejto rozhodovacej činnosti ÚS SR, keďže aj navrhovateľ v prejednávanej veci z dôvodov uvedených v príslušnej časti tohto návrhu dospel k záveru, že ustanovenie § 22 písm. d) Civilného sporového poriadku v znení účinnom od 1. júna 2023 nie je v súlade s označenými ustanoveniami Ústavy len v časti jej pôsobnosti (a nie v celom rozsahu jeho pôsobnosti, ako je tomu pri § 471c CSP), pričom zúženie tohto rozsahu pôsobnosti, v ktorom nie je napadnuté ustanovenie § 22 písm. d) Civilného sporového poriadku v znení účinnom od 1. júna 2023 v súlade s označenými ustanoveniami Ústavy nie je možné vymedziť zúžene inak, ako interpretatívnym dôvetkom, navrhovateľ vymedzil rozsah pôsobnosti napadnutého ustanovenia § 22 písm. d) Civilného sporového poriadku v znení účinnom od 1. júna 2023, v ktorom nie je v súlade s označenými ustanoveniami Ústavy, v súlade s rozhodovacou praxou ÚS SR i Ústavného súdu ČR už uvedeným interpretatívnym dôvetkom v znení „v rozsahu vzťahujúcom sa na obchodnoprávne spory začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023“.

b) Označenie ustanovení predpisu vyššej právnej sily, s ktorým napadnutý právny predpis podľa navrhovateľa nie je v súlade

15. Navrhovateľ týmto návrhom **namieta nesúlad** už uvedených ustanovení (§ 471c Civilného sporového poriadku v spojení s § 22 písm. d) Civilného sporového poriadku v znení účinnom od 1. júna 2023 v rozsahu vzťahujúcom sa na obchodnoprávne spory začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023) **s čl. 48 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 1 ods. 1 Ústavy**, a to z dôvodov vymedzených v nasledovnej časti návrhu.

c) Dôvody, ktoré vedú navrhovateľa k pochybnostiam o súlade napadnutých ustanovení Civilného sporového poriadku s označenými ustanoveniami Ústavy

16. Na Okresnom súde Nitra, v spore vedenom pod sp. zn. 31Cb/63/2023, si žalobca, ktorý je podľa § 2 ods. 2 písm. a) Obchodného zákonníka podnikateľom, uplatňuje proti žalovanému, ktorý je podľa § 2 ods. 2 písm. a) Obchodného zákonníka taktiež podnikateľom, nárok na zaplatenie sumy 18.354,26 eura, na tom skutkovom základe, že medzi sporovými stranami bol založený zmluvný vzťah zmluvou o združenej dodávke elektriny, ktorú uzatvárali ako podnikatelia a v rámci ktorého žalovanému vznikla povinnosť žalobcovi zaplatiť žalovanú sumu. Žalobou uplatnený nárok, vychádzajúc zo skutkového vymedzenia žalobou uplatneného nároku žalobcom v žalobe, ktorým vymedzením je súd popri žalobnom návrhu viazaný (judikát R 14/2021), je podľa § 261 ods. 1 Obchodného zákonníka obchodnoprávnym nárokom so základom v obchodnom záväzkovom vzťahu, založenom zmluvou. Predmetný spor je preto obchodnoprávnym sporom.
17. V tomto spore navrhovateľ ako súd podľa § 161 ods. 1 CSP skúmal procesné podmienky, za ktorých môže o predmete sporu meritórne rozhodnúť a v rámci toho podľa § 40 CSP aj procesnú podmienku kauzálnej príslušnosti súdu, keďže predmetný spor je obchodnoprávny a nachádza sa v štádiu pred otvorením pojednávania alebo predbežného prejednanie sporu.
18. Konanie o predmetnom spore sa začalo dňa 13.03.2023 vo forme upomínacieho konania, doručením návrhu na vydanie platobného rozkazu v upomínacom konaní Okresnému súdu Banská Bystrica ako upomínaciemu súdu. Upomínacie konanie bolo vedené na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 31Up/414/2023. Z tohto súdu bol spor postúpený na jeho pokračovanie podľa Civilného sporového poriadku dňa 31.05.2023 Okresnému súdu Nové Zámky, na ktorom bol vedený pod sp. zn. 15Cn/1/2023. Konanie na upomínacom súde tvorí jednotu s konaním, na ktorom po postúpení sporu konanie pokračuje podľa Civilného sporového poriadku (judikát R 44/2023, ako ktorý bolo publikované uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Ndob/3/2023 z 26.07.2023), preto dňom začatia konania je deň doručenia návrhu na vydanie platobného rozkazu v upomínacom konaní (§ 3 zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní), ktorým je v pojednávanej veci 13.03.2023.
19. Keďže konanie v predmetnom spore sa začalo dňa 13.03.2023 a nebolo právoplatne skončené do 31.05.2023, ustanoveniami relevantnými pre posúdenie kauzálnej príslušnosti súdu ako jednej z procesných podmienok meritórneho prejednanie sporu sú ustanovenia § 471c v spojení s § 22 písm. d) Civilného sporového poriadku.
20. Uvedené ustanovenia Civilného sporového poriadku (§ 471c a § 22 [ako celok] v znení účinnom od 01.06.2023) nadobudli účinnosť dňa 1. júna 2023 v súvislosti s reformou súdnej mapy, v dôsledku ktorej bola zavedená do Civilného sporového poriadku kauzálna príslušnosť súdov v

obchodnoprávných sporoch, ktorá je predmetom úpravy v § 22. Podľa § 22 písm. d) Civilného sporového poriadku je Okresný súd Nitra, prejednávajúci aj predmetný spor, kauzálné príslušný na konanie v obchodnoprávných sporoch pre obvod Krajského súdu v Nitre. V súvislosti s touto zmenou, účinnou od 1. júna 2023, bol Civilný sporový poriadok doplnený aj o nové prechodné ustanovenie, a to v § 471c, k úpravám účinným od 1. júna 2023. Podľa tohto ustanovenia sa konania začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023, akým je aj konanie vo veci, v ktorej navrhovateľ prerušil konanie a podáva tento návrh na začatie konania o súlade právnych predpisov, dokončia na súdoch vecne a miestne príslušných podľa predpisov účinných do 31. mája 2023 (to neplatí, len ak podľa osobitného predpisu výkon súdnictva prechádza z vecne a miestne príslušného súdu na iný súd, o ktorý prípad v predmetnom spore nejde).

21. Najvyššia súdna autorita sústavy všeobecného súdnictva – Najvyšší súd Slovenskej republiky (*ďalej aj len „NS SR“*) (a v zhode s ňou aj krajské súdy – napr. Krajský súd v Nitre ako súd nadriadený Okresnému súdu Nitra) konštantne vo svojej rozhodovacej činnosti interpretujú a aplikujú uvedené ustanovenia § 22 v spojení s § 471c Civilného sporového poriadku tak, že keďže v prechodnom ustanovení § 471c CSP – ako výnimke z princípu okamžitej aplikability, ktorý princíp v procesnom práve platí bez potreby explicitného vyjadrenia – je stanovené, že v ňom (§ 471c CSP) vymedzených konaniach (a to vymedzených časovo, tak, že ide o konania začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023) sa výlučne vecná a miestna príslušnosť posudzuje podľa právnej úpravy účinnej do 31. mája 2023, z uvedeného vyplýva, že na posúdenie kauzálnej (a rovnako tak aj funkčnej, ktorá nie je pre navrhovateľa relevantná) príslušnosti je nutné aj v konaniach o obchodnoprávných sporoch začatých a právoplatne neskončených do 31. mája 2023 od 1. júna 2023 aplikovať ustanovenia o kauzálnej príslušnosti súdov v obchodnoprávných sporoch tak, ako sú obsiahnuté v § 22 CSP v znení účinnom od 1. júna 2023 (len príkladmo rozhodnutia rôznych senátov obchodnoprávneho kolégia NS SR – uznesenie NS SR sp. zn. 2Ndob/10/2023 z 28.09.2023, sp. zn. 3Ndob/8/2023 z 23.08.2023, sp. zn. 4Ndob/15/2023 z 29.09.2023 a sp. zn. 5Ndob/20/2023 z 10.10.2023).
22. Navrhovateľ v predmetnom spore ako súd prvého stupňa sústavy všeobecného súdnictva, v plnom rozsahu vychádza z uvedenej jednoznačnej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a z nej vychádzajúcej jednoznačnej súdnej praxe i nadriadených súdov (osobitne Krajského súdu v Nitre), s ktorou sa stotožňuje v plnom rozsahu v tom, že z predmetných ustanovení Civilného sporového poriadku, ktorých nesúlad s označenými článkami Ústavy v tomto návrhu napáda, vyplýva nemožnosť akejkoľvek inej interpretácie napadnutých ustanovení Civilného sporového poriadku (§ 22 písm. d/ CSP v spojení s § 471c CSP), než je tá, ku ktorej v rámci týchto rozhodnutí dospeli tieto súdy vyšších stupňov a ako je v podstatnom zhrnutá v predchádzajúcom odseku. K tomuto súd dopĺňa, že iný výklad § 471c CSP, teda taký, že aj kauzálna príslušnosť sa v konaniach začatých a právoplatne neskončených do 31. mája 2023 posudzuje podľa právnych predpisov účinných do 31. mája 2023, by celkom zrejme protirečil tomu, čo je v slovách a vete uvedeného ustanovenia § 471c CSP jasné a nepochybné, a bolo to aj celkom zrejším účelom uvedeného ustanovenia. Preto takýto iný výklad je zakázaný aj čl. 3 ods. 2 CSP.
23. Navrhovateľ však v súvislosti s predmetným sporom dospel k záveru, že predmetné ustanovenie § 22 písm. d) CSP v už označenom vecnom a časovom rozsahu v spojení s § 471c CSP, ktoré sú totožne ustálené interpretované v rozhodovacej činnosti nielen obchodnoprávneho, ale i občianskoprávneho kolégia NS SR a Krajského súdu v Nitre, nie sú v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, a to konkrétne s čl. 48 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 1 ods. 1 Ústavy. Navrhovateľ na tomto mieste pritom opätovne pripomína, že v zhode s už uvedenou

rozhodovacou činnosťou súdov vyšších stupňov (predovšetkým NS SR ako najvyššej súdnej autority všeobecného súdnictva) sa v plnom rozsahu stotožňuje v tom, že iná interpretácia týchto ustanovení, než je tá, ku ktorej dospel aj NS SR v len príkladmo označených rozhodnutiach, vydaných v sporoch o príslušnosť a ktorá by bola ústavnokonformná nie je možná. V tejto súvislosti pritom nemožno nezdôrazniť, že obsah právnej normy nie je tvorený len jej samotným znením, ale aj interpretačnými závermi, naviac široko rozšírenými v právnej vede i súdnej praxe, keď práve interpretácia spočíva v poznávaní obsahu právnej normy.

24. Navrhovateľ v tejto súvislosti zdôrazňuje z hľadiska uvedenia dôvodov, ktoré ho viedli k presvedčeniu o nesúlade napadnutých ustanovení Civilného sporového poriadku s označenými ustanoveniami Ústavy, že obsahovo totožný s čl. 48 ods. 1 Ústavy, zakotvujúcim základné právo na zákonného sudcu, je čl. 38 ods. 1 ústavného zákona č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd (*d'alej aj len „Listina základných práv a slobôd“ alebo „Listina“*) a obsahovo totožný s čl. 46 ods. 1 Ústavy, zakotvujúcim právo na súdnu ochranu, je čl. 36 ods. 1 Listiny. Listina základných práv a slobôd je pritom aj v súčasnosti naďalej prameňom ústavného práva (keď čl. 152 ods. 1 Ústavy zachoval jeho platnosť a ani po prijatí Ústavy Listina nebola doposiaľ zrušená), a súčasne je až doposiaľ aj prameňom ústavného práva Českej republiky, z ktorého dôvodu je interpretovaná aj Ústavným súdom Českej republiky (*d'alej aj len „ÚS ČR“*). Ústavný súd SR dlhodobo a opakovane vo svojej rozhodovacej praxi judikuje, že obsah uvedených základných práv stanovených v Ústave a Listine je totožný a nie sú v ňom žiadne podstatné odlišnosti.
25. Vychádzajúc z komentárového diela Jána Drgonca, bývalého sudcu Ústavného súdu SR, s názvom: Ústava Slovenskej republiky. Komentár. 3. vydanie. Šamorín: Heuréka, 2012, s. 265 – 267, navrhovateľ uvádza, že vo všeobecnosti sa v ústavnom práve pri interpretácii a aplikácii ústavných noriem využívajú aj poznatky a skúsenosti z komparatívneho práva, pričom rozhodnutia ústavných súdov iných štátov nachádzajú svoje miesto v právnych názoroch Ústavného súdu SR, pričom osobitne sa argumentuje právnymi názormi Ústavného súdu Českej republiky. Avšak, pokiaľ sa rozhodovacia činnosť Ústavného súdu Českej republiky týka interpretácie a aplikácie ústavných noriem obsiahnutých v Listine základných práv a slobôd, má táto rozhodovacia činnosť iný význam ako len podklad komparatívneho výkladu. Právne názory oboch orgánov ochrany ústavnosti nemožno separovať od požiadavky právnej istoty. Právny názor jedného ústavného súdu nevyhnutne vedie k predstave, že aj druhý orgán ochrany ústavnosti zhodnú normu Listiny základných práv a slobôd vysvetlí a uplatní rovnako. Právna istota sa takto formuje od okamihu rozhodnutia prvého z oboch ústavných súdov. Preto ak Ústavný súd Slovenskej republiky podáva výklad normy Listiny základných práv a slobôd ako druhý v poradí, potom, čo predmetnú normu pred ním vysvetlil a uplatnil Ústavný súd Českej republiky, iný výklad by danej norme mohol dať jedine za predpokladu, že presvedčivo vysvetlí, prečo v kontexte s Ústavou Slovenskej republiky má aplikovaná norma Listiny základných práv a slobôd iný účel alebo obsah, ako jej priznal Ústavný súd Českej republiky. Alternatívou k tomuto postupu je presvedčivé odôvodnenie, prečo Ústavný súd Českej republiky normu Listiny základných práv a slobôd vysvetlil a uplatnil nesprávne. Vo všetkých ostatných prípadoch by rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky nemalo porušiť zásadu právnej istoty tým, že norma Listiny sa bude inak interpretovať a aplikovať v Českej republike a inak v Slovenskej republike. Nejde o formálnu jednotnosť aplikácie a interpretácie práva determinovanú niekdajšou existenciou spoločného federálneho štátu. Túto požiadavku opodstatňuje prirodzená podstata materiálneho právneho štátu, s ktorou nie je zlučiteľný rozdiel v účele alebo obsahu zhodnej ústavnej normy.

26. Uvedené doktrínálne závery mali veľký právny význam aj pri formovaní názoru navrhovateľa, ktoré ho viedli v predmetnom spore k záveru o nesúlade v návrhu označených ustanovení Civilného sporového poriadku s Ústavou.
27. Ústavný súd Českej republiky sa totiž vo svojej rozhodovacej činnosti zaoberal z ústavnoprávneho hľadiska právnou otázkou, či v prípade, keď počas prebiehajúceho konania dôjde k zmene ustanovení procesného práva o príslušnosti súdu, môže táto zmena ustanovení procesného práva viesť k zmene príslušnosti súdu v prebiehajúcom konaní.
28. Ústavný súd Českej republiky v tomto smere v náleze sp. zn. III. ÚS 2279/19 z 02.06.2020, publikovanom v Zbierke nálezov a uznesení, zväzok 100 / ročník 2020 – III. diel pod č. 112, v bode 16. odôvodnenia (s právnym záverom zopakovaným v bode 19. odôvodnenia) rozhodol, že čo sa týka uvedenej právnej otázky, považuje za ústavnokonformné uznesenie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 23 Cdo 4101/2018 z 11.02.2019, a keďže v danej veci (sp. zn. III. ÚS 2279/19) preskúmané rozhodnutie vychádzalo z opačného právneho názoru, než ktorý bol vyjadrený v predmetnom uznesení Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 23 Cdo 4101/2018 z 11.02.2019 (ktorým opačným preskúmaným právnym názorom bol právny názor vyjadrený v uznesení Vrchného súdu v Prahe č. j. Ncp 146/2019 – 1531 z 04.04.2019), nálezom vyslovil porušenie práva na súdnu ochranu podľa čl. 36 ods. 1 Listiny a práva na zákonného sudcu podľa čl. 38 ods. 1 Listiny, pretože v dôsledku preskúmaného rozhodnutia (Vrchného súdu v Prahe), vychádzajúceho z opačného právneho záveru oproti uvedenému uzneseniu Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 23 Cdo 4101/2018 z 11.02.2019, by mal v danej veci rozhodovať nepríslušný súd, ako to Ústavný súd Českej republiky výslovne uviedol aj v závere bodu 20. odôvodnenia predmetného nálezu.
29. Najvyšší súd Českej republiky v uvedenom uznesení č. j. 23 Cdo 4101/2018 – 138 z 11.02.2019, ktorého právny názor Ústavný súd Českej republiky označil v uvedenom náleze (sp. zn. III. ÚS 2279/19 z 02.06.2020) ako ústavnokonformný a opačný právny názor (na ktorom založil svoje rozhodnutie Vrchný súd v Prahe) nálezom vyslovil za protiústavný, rozporný s čl. 36 ods. 1 Listiny (ktorý je obsahovo zhodný s čl. 46 ods. 1 Ústavy) a s čl. 38 ods. 1 Listiny (ktorý je obsahovo zhodný s čl. 48 ods. 1 Ústavy), uviedol, že v ňom riešenou právnou otázkou je, či v prípade, ak po začatí konania dôjde k zmene ustanovení o príslušnosti súdu, dochádza k zmene príslušnosti v dôsledku okamžitej aplikability novej procesnoprávnej úpravy. Navrhovateľ pre úplnosť dopĺňa, že v danom prípade išlo o zmenu ustanovení o príslušnosti súdu spočívajúcu v tom, že v čase začatia konania boli príslušné na konanie vo veciach zrušenia rozhodcovského nálezu okresné sudy a následne na základe vykonanej novely v priebehu konania tieto spory prejednávali už krajské sudy, pričom neboli v súvislosti s touto zmenou prijaté prechodné ustanovenia, z ktorých by vyplývalo, že v prebiehajúcich konaniach, neskončených do prijatia predmetnej novely, s daným predmetom konania, sa príslušnosť súdov spravuje podľa procesnoprávnej úpravy účinnej do prijatia danej novely.
30. Najvyšší súd Českej republiky v uvedenom uznesení, v ktorom riešil predmetnú právnu otázku a ktorého závery označil Ústavný súd Českej republiky v náleze sp. zn. III. ÚS 2279/19 z 02.06.2020 ako ústavnokonformné a opačné ako rozporné so základnými právami na súdnu ochranu a zákonného sudcu, dospel k právnemu záveru, že **platí všeobecná zásada nepravnej retroaktivity procesných noriem, podľa ktorej zmeny, ktoré prináša nové procesné právo, môžu pôsobiť výlučne odo dňa nadobudnutia účinnosti nového zákona, a to aj pre konania, ktoré boli začaté pred jeho účinnosťou. Účinky procesných úkonov strán i súdu, ktoré s nimi spájala či nespájala skoršia právna úprava, však zostávajú zachované.** Z uvedeného pravidla nepravnej spätnej účinnosti procesných noriem vychádza rad rozhodnutí

(aj) Ústavného súdu Českej republiky. Pri aplikácii tohto záveru na riešenie právnu otázku je nutné zdôrazniť neprípustnosť pravej retroaktivity právnych predpisov v demokratickom právnom štáte (napr. nález pléna ÚS ČR sp. zn. Pl. ÚS 21/96 z 04.02.1997 či nález pléna ÚS ČR sp. zn. Pl. ÚS 3/94 z 12.07.1994), t. j. platí, že zmeny procesného práva pôsobia výlučne odo dňa nadobudnutia účinnosti novely a právne účinky procesných úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti novej právnej úpravy, zostávajú zachované. Ak preto v danej veci žalobca podal žalobu (za účinnosti starej procesnoprávnej úpravy), urobil tak úkon, s ktorým procesné predpisy účinné v dobe podania žaloby spájali účinok v podobe začatia konania na príslušnom súde a procesné účinky tohto úkonu potom zostali zachované aj po nadobudnutí účinnosti novely meniacej ustanovenia o príslušnosti súdov na prejednanie daných sporov. Uvedená novela procesného predpisu tak nemohla spôsobiť zmenu súdu príslušného na prejednanie žaloby, ak konkrétne konanie už bolo začaté žalobou na príslušnom súde podľa znenia právnej úpravy účinnej v dobe podania žaloby. Opačný záver by predstavoval prelomenie všeobecného pravidla nepravej spätnej účinnosti procesných predpisov, jednalo by sa totiž o pravú retroaktivitu procesného predpisu, ktorá je v rozpore s princípmi demokratického právneho štátu, najmä s požiadavkou na právnu istotu účastníkov konania (k intertemporálnym konfliktom starého a nového práva – nález ÚS ČR sp. zn. I. ÚS 574/03 z 13.01.2005).

31. K uvedenému navrhovateľ dopĺňa, že aj Slovenská republika je právnym štátom (čl. 1 ods. 1 Ústavy), pričom jedným z definujúcich znakov právneho štátu je aj zákaz retroaktivity právnych noriem, ktorý je významnou demokratickou zárukou ochrany práv občanov a právnej istoty (nález ÚS SR sp. zn. I. ÚS 238/04 z 31.01.2005, publikovaný v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu pod č. 9/2005), a preto aj v tomto smere (čo do zásady zákazu pravej retroaktivity) sú uvedené právne názory aplikovateľné aj v slovenskom právnom prostredí.
32. Slovenská doktrína civilného procesu pritom v zhode s uvedenými právnymi závermi Najvyššieho súdu Českej republiky, ktoré označil Ústavný súd Českej republiky v náleze sp. zn. III. ÚS 2279/19 z 02.06.2020 ako ústavnokonformné a opačné ako rozporné so základnými právami na súdnu ochranu a zákonného sudcu, zastáva rovnaký právny názor, podľa ktorého už komplementárny s princípom okamžitej aplikability procesnoprávnych noriem je princíp justifikácie účinkov procesných úkonov, ktorý aj keď nie je v právnom predpise normatívne vyjadrený, platí, a to s poukazom na všeobecnú platnosť odvoditeľnú zo všeobecných princípov právneho štátu, predovšetkým legitímnych očakávaní, ochrany nadobudnutých práv a dôvery subjektov v právo samotné. Obsahom tohto princípu je skutočnosť, že procesné úkony subjektov civilného súdneho konania vykonané počas platnosti a účinnosti skoršieho procesného predpisu sa vo sfére svojich účinkov prejavujú s relevanciou pre konanie samotné aj počas účinnosti nového procesného predpisu. Teda, akýkoľvek procesný úkon vykonaný v procese akýmkoľvek subjektom, ak implikuje svoje účinky do budúcnosti, bez ohľadu na procesný režim tejto budúcnosti sa normatívne účinky tohto úkonu uznávajú (aj keby ich už oná procesná budúcnosť pro futuro neuznávala) (Števček, M.: O temporalite procesných noriem [malé praktikum z teórie práva], in: Bulletin slovenskej advokácie, číslo 3/2015). Na tomto právnom názore je pritom založený aj už uvedený nález Ústavného súdu Českej republiky, ktorý tento právny názor, z ktorého vychádzal aj Najvyšší súd Českej republiky, označil ako ústavnokonformný a opačný ako rozporný s uvedenými základnými právami, a ktorého podstatu možno zhrnúť tak, že ak pôvodná procesnoprávna norma spájala s vykonaným procesným úkonom – podaním žaloby účinok v podobe začatia konania na príslušnom súde, procesné účinky tohto úkonu spočívajúce v začatí konania na príslušnom súde zostávajú zachované aj po nadobudnutí účinnosti novely meniacej ustanovenia o príslušnosti súdov na prejednanie

- daných sporov. Novela procesného predpisu nemôže spôsobiť zmenu súdu príslušného na prejednanie žaloby, ak konkrétne konanie už bolo začaté žalobou na príslušnom súde podľa znenia právnej úpravy účinnej v dobe podania žaloby. Opačný záver by predstavoval pravú retroaktivitu procesného predpisu, ktorá je v rozpore s princípmi demokratického právneho štátu, najmä s požiadavkou na právnu istotu účastníkov konania. Podstatou pravej retroaktivity je totiž práve to, že účinky už vykonaného procesného úkonu – začatia konania na príslušnom súde spojené s podaním žaloby sa po neskoršej zmene procesnoprávneho predpisu neuznávajú (odnímajú sa) a posudzujú sa podľa novej procesnoprávnej úpravy.
33. Z uvedených právnych názorov Ústavného súdu Českej republiky, vyjadrených najmä v náleze sp. zn. III. ÚS 2279/19 (v ktorom odkazoval na ústavnú konformitu vyššie uvedeného právneho názoru Najvyššieho súdu Českej republiky, s tým, že opačný právny názor porušuje ústavné právo na súdnu ochranu a ústavné právo na zákonného sudcu) vyplýva, že **v prípade, ak počas prebiehajúceho konania dôjde k zmene procesnoprávnych noriem upravujúcich príslušnosť súdu, nemôže mať táto zmena vplyv na zmenu už určenej príslušnosti súdu, keďže ak by k nej na základe novelizovaných procesnoprávnych noriem došlo, predstavovalo by to protiústavnú pravú retroaktivitu s následkom porušenia práva na súdnu ochranu podľa čl. 36 ods. 1 Listiny (s ktorým je obsahovo zhodný čl. 46 ods. 1 Ústavy) a aj práva na zákonného sudcu podľa čl. 38 ods. 1 Listiny (s ktorým je obsahovo zhodný čl. 48 ods. 1 Ústavy), keď základnými predpokladmi pre naplnenie práva na zákonného sudcu je aj zákonné určenie príslušnosti súdu (bod 14. a 16. nálezu ÚS ČR sp. zn. III. ÚS 2279/19 z 02.06.2019).**
34. K uvedenému navrhovateľ dopĺňa, že nezistil existenciu žiadneho legitímneho dôvodu, pre ktorý by obsah uvedených základných práv obsiahnutých v Listine, ktorá je aj súčasťou slovenského ústavného právneho poriadku a ktoré sú s rovnakým obsahom zakotvené aj v Ústave, mal byť v podmienkach slovenského právneho prostredia vyložený odlišne, čo je predpokladom na to, aby Ústavný súd Slovenskej republiky označené ustanovenia Ústavy, zakotvujúcimi predmetné základné práva a princíp zákazu pravej retroaktivity, vyložil vo vzťahu k predmetnej právnej otázke vymedzenej v bode 27. tohto návrhu, odlišne.
35. V tomto kontexte je pre toto konanie o súlade právnych predpisov podstatné to, že slovenská právna úprava v spojení so zmenou procesnoprávnych noriem, predmetom ktorých je úprava príslušnosti súdov, účinnou od 01.06.2023, zaviedla aj prechodné ustanovenie, a to v § 471c CSP, v dôsledku ktorého, vychádzajúc z ustálené judikovaných právnych názorov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a stotožňujúc sa s nimi, nie je možný iný výklad ako ten, že pokiaľ ide o zmenu ustanovení kauzálnej príslušnosti (v obchodnoprávnych sporoch), z § 471c CSP a contrario vyplýva, že s účinnosťou od 01.06.2023 aj v obchodnoprávnych sporoch začatých a právoplatne neskončených do nadobudnutia účinnosti predmetnej novely, je nutné od 01.06.2023 posudzovať aj kauzálnu príslušnosť súdu, a to podľa novej právnej úpravy obsiahnutej v § 22 CSP. Ak by bolo totiž úmyslom zákonodarcu, aby sa zavedenie kauzálnej príslušnosti s účinnosťou od 01.06.2023 nevzťahovalo na skôr začaté a k tomuto dňu neskončené konania, výslovne by to uviedol v § 471c CSP (ktorý totožný právny názor je uvedený vo vyššie označených rozhodnutiach NS SR, v ktorých rozhodoval spory o príslušnosť) alebo by vôbec v súvislosti s danou novelou neprijímal prechodné ustanovenie, v prípade ktorého absencie by sa vychádzajúc z princípu zákazu pravej retroaktivity ako jedného z princípov právneho štátu (čl. 1 ods. 1 Ústavy) na skôr začaté a neskončené obchodnoprávne spory nová právna úprava zavádzajúca kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávnych sporoch nemohla aplikovať, keďže len takýto výklad je v súlade so zákazom pravej retroaktivity

procesných noriem, ako to judikoval ÚS ČR v predmetnom náleze v spojení s uznesením NS ČR, na ktoré v ňom v tejto súvislosti ako ústavnokonformné odkazuje.

36. Zákonnodarca však zavedením predmetného ustanovenia § 471c CSP znemožnil ústavnokonformný výklad procesných ustanovení, ktorými sa mení príslušnosť súdu (teda aj ústavnokonformnú interpretáciu a aplikáciu § 22 CSP), na v čase zmeny týchto ustanovení právoplatne neskončené konania, keďže ustanovenie § 471c CSP zakladá povinnosť súdu v obchodnoprávnom spore začatom a právoplatne neskončenom pred 01.06.2023 posudzovať kauzálnu príslušnosť podľa novelizovaného znenia § 22 CSP účinného od 01.06.2023, ktoré ju zaviedlo (ako predmetné prechodné ustanovenie § 471c CSP judikuje aj Najvyšší súd Slovenskej republiky v početnej rozhodovacej praxi), a tým spôsobuje ústavne neprípustnú pravú retroaktivitu a narušuje tak jeden z imanentných princípov právneho štátu. V prípade, ak by z ustanovenia § 471c CSP totiž nevyplývala požiadavka kauzálnu príslušnosť súdu posudzovať v konania začatých a právoplatne neskončených do 01.06.2023, bolo by možné interpretovať aj § 22 CSP v znení účinnom od 01.06.2023, tak, že tento dopadá len na obchodnoprávne spory začaté v čase, kedy už bolo účinné ustanovenie § 22 CSP, ktorým bola zavedená kauzálna príslušnosť súdov v obchodnoprávnych sporoch. Teda, nebyť ustanovenia § 471c CSP, procesnoprávna úprava zavádzajúca kauzálnu príslušnosť súdov v obchodnoprávnych sporoch, účinná od 01.06.2023, ktorá je obsahom § 22 CSP, by bola v plnom rozsahu v súlade s Ústavou.
37. Práve z tohto dôvodu aj navrhovateľ vymedzil napadnuté ustanovenia Civilného sporového poriadku s Ústavou tak, že týmto je ustanovenie § 471c CSP (v celom rozsahu pôsobnosti, keďže čo sa týka vecnej a miestnej príslušnosti je nadbytočné, pretože aj v prípade jeho absencie by iný ako ústavnokonformný výklad novej procesnoprávnej úpravy účinnej od 01.06.2023 nemohol byť vzhľadom na už uvedené závery Ústavného súdu ČR, vychádzajúce z obsahovo totožných článkov Listiny ako sú obsiahnuté v Ústave, nemohol byť taký, že nové ustanovenia o kauzálny príslušnosti súdov v obchodnoprávnych sporoch sa vzťahujú len na konania začaté v dobe účinnosti tejto novej procesnoprávnej úpravy, keďže procesnoprávne účinky podania žaloby na súde príslušnom podľa predchádzajúcej úpravy musia zostať zachované, pretože ak by sa posudzovali podľa novej procesnoprávnej úpravy, išlo by o neprípustnú pravú retroaktivitu – posudzovanie urobeného procesného úkonu podľa neskoršie účinnej úpravy) a práve v dôsledku jeho prijatia do právneho poriadku aj ustanovenie § 22 písm. d) CSP v znení účinnom od 01.06.2023, a to v rozsahu, v ktorom sa výlučne v dôsledku § 471c CSP vzťahuje aj na obchodnoprávne spory začaté a právoplatne neskončené do dňa nadobudnutia jeho účinnosti 01.06.2023 (keďže bez prijatia predmetného prechodného ustanovenia § 471c CSP by sa ustanovenie § 22 CSP v znení účinnom od 01.06.2023 aplikovalo v dôsledku jeho ústavnokonformného výkladu o zachovaní právnych účinkov procesných úkonov vykonaných za predchádzajúcej procesnoprávnej úpravy len na obchodnoprávne spory začaté v čase nadobudnutia účinnosti novelizovanej právnej úpravy, účinnej od 01.06.2023 a nedopadalo by na prejednávajúcu vec, v ktorej navrhovateľ prerušil konanie z dôvodu podania tohto návrhu). Ustanovenie § 471c CSP, keďže výslovne stanovuje, že len vecná a miestna príslušnosť sa posudzuje podľa právnej úpravy účinnej do 31.05.2023, a teda kauzálnu (i funkčnú) príslušnosť núti a contrario posudzovať podľa právnej úpravy účinnej od 01.06.2023, aj v konaniach začatých a právoplatne neskončených do 31.05.2023, potom spôsobuje protiústavnosť nielen svoju vlastnú, ale aj protiústavnosť § 22 písm. d) CSP v znení účinnom od 01.06.2023, v rozsahu, v ktorom v dôsledku § 471c CSP je ustanovenie § 22 písm. d) CSP aplikovateľné aj na obchodnoprávne spory začaté a právoplatne neskončené do 31.05.2023.

38. Predmetná právna úprava, v dôsledku zavedenia prechodného ustanovenia v § 471c CSP, a to v znení, z ktorého vyplýva povinnosť súdu kauzálnu príslušnosť aj v právoplatne neskončených veciach pred nadobudnutím jeho účinnosti v obchodnoprávných sporoch posudzovať od 01.06.2023 podľa novej právnej úpravy obsiahnutej v § 22 CSP, je, ako to vyplýva z už uvedeného nálezu Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. III. ÚS 2279/19 z 02.06.2020 (v spojení s tam posúdením ako ústavnokonformným uznesením Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 23 Cdo 4101/2018 z 11.02.2019) rozporná s právom na súdnu ochranu podľa čl. 36 ods. 1 Listiny – a tým aj s jeho obsahovo zhodným čl. 46 ods. 1 Ústavy, právom na zákonného sudcu podľa čl. 38 ods. 1 Listiny – a tým aj s jeho obsahovo zhodným čl. 48 ods. 1 Ústavy, a vzhľadom na porušenie princípu zákazu pravej retroaktivity navrhovateľ dopĺňa, že aj s čl. 1 ods. 1 Ústavy.
39. Navrhovateľ výslovne dopĺňa, že neexistuje dôvod, pre ktorý by ustanovenie § 22 CSP, v rozsahu, v ktorom sa aplikuje na obchodnoprávne spory začaté od 1. júna 2023, bolo v rozpore s označenými článkami Ústavy, a toto ustanovenie je z dôvodov už uvedených v rozpore s označenými článkami Ústavy len v rozsahu, v ktorom sa práve v dôsledku prechodného ustanovenia § 471c Civilného sporového poriadku musí aplikovať aj na obchodnoprávne spory začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023, teda do nadobudnutia účinnosti dňom 1. júna 2023 novelizovaného § 22 CSP. Súčasne, keďže v spore, v ktorom navrhovateľ prerušil konanie z dôvodu podania tohto návrhu, sa aplikuje § 22 len v časti písm. d) CSP (stanovujúcim kauzálnu príslušnosť Okresného súdu Nitra v časovo a vecne vymedzenom rozsahu konaní), a teda len v tomto rozsahu návrh navrhovateľa spĺňa požiadavku prejudiciality, navrhovateľ namieta aplikáciu § 22 CSP v znení účinnom od 1. júna 2023 len v rozsahu písm. d) a len v rozsahu, v ktorom vzhľadom na už prechodné ustanovenie § 471c Civilného sporového poriadku dopadá na obchodnoprávne spory začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 (keďže zmena funkčnej príslušnosti v obchodnoprávných sporoch, príp. v iných veciach [napr. rodinnoprávnej agende] v dôsledku predmetného prechodného ustanovenia nie je v spore, v ktorom navrhovateľ prerušil konanie z dôvodu podania tohto návrhu, pre navrhovateľa relevantná, keďže tieto ustanovenia neaplikuje pri rozhodovaní).
40. V prípade aplikácie uvedených ustanovení (§ 471c v spojení s § 22 písm. d) CSP v znení účinnom od 1. júna 2023) v spore, v ktorom navrhovateľ prerušil konanie z dôvodu podania tohto návrhu, by vzhľadom na vyššie uvedený právny názor, judikovaný ÚS ČR, vychádzajúci z obsahovo totožných článkov Listiny, ktorá je aj súčasťou slovenského ústavného poriadku a s ktorou v zhode sú aj označené ustanovenia Ústavy, s ktorými navrhovateľ v tomto návrhu namieta nesúlady napadnutých ustanovení Civilného sporového poriadku, boli v prípade aplikácie namietaných ustanovení Civilného sporového poriadku porušené uvedené ústavné práva sporových strán (na zákonného sudcu a na spravodlivý proces) a navyše by došlo aj k porušeniu zásady zákazu pravej retroaktivity právnych noriem (ktorý procesnoprávne normy z tohto zákazu nevyvíjajú).
41. Tieto dôvody viedli navrhovateľa nielen k pochybnostiam, ale k presvedčeniu o nesúlade napadnutých ustanovení Civilného sporového poriadku s označenými ustanoveniami Ústavy.
42. Ako navrhovateľ už uviedol, je povinnosťou súdu prejednávajúceho vec v každom štádiu konania skúmať podľa § 161 ods. 1 CSP procesné podmienky, jednou z ktorých je aj príslušnosť súdu na prejednanie sporu. Preto aj ustanovenia § 22 písm. d) v spojení s § 471c CSP, upravujúce príslušnosť súdu, súd aplikuje v každom štádiu konania (vzhľadom na to, že ide v prejednávanej veci o obchodnoprávny spor začatý a právoplatne neskončený do 31. mája

2023, až do otvorenia pojednávania alebo predbežného pojednania sporu - § 40 CSP, ku ktorému doposiaľ nedošlo), pričom majú bezprostredný vplyv na to, či môže súd o spore meritórne rozhodnúť, keďže meritórne môže rozhodnúť len pri kumulácii naplnenia všetkých procesných podmienok.

43. Strata účinnosti označených ustanovení Civilného sporového poriadku, ktorých protiústavnosť navrhovateľ v tomto návrhu namieta, v dôsledku derogačného nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky v konaní o súlade týchto ustanovení s Ústavou by mala za následok stratu ich účinnosti. V prípade straty účinnosti § 471c CSP, z ktorého a contrario vyplýva, že kauzálnu príslušnosť je nutné aj v začatých a právoplatne neskončených obchodnoprávných sporoch posudzovať podľa novej právnej úpravy, účinnej od 1. júna 2023, obsiahnutej v § 22 písm. d) CSP, by táto mala za následok, že príslušnosť súdu by sa posudzovala podľa právnej úpravy účinnej v čase podania žaloby, podľa ktorej by bol na prejednanie sporu v prejednávanej veci príslušný Okresný súd Nové Zámky, z ktorého bol spor po nadobudnutí účinnosti § 22 v spojení s § 471c CSP postúpený Okresnému súdu Nitra. Len v tomto prípade derogácie ustanovenia § 471c CSP, v dôsledku ktorého je aj navrhovateľ povinný aplikovať aj § 22 písm. d) CSP v znení účinnom od 1. júna 2023, zavádzajúcom kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch začatých a právoplatne neskončených do 31. mája 2023, by bolo zachované ústavné právo sporových strán na zákonného sudcu a tým aj na súdnu ochranu a iba takáto právna úprava by bola v súlade so zákazom pravej retroaktivity procesnoprávných noriem.
44. Týmto návrhom namietané ustanovenia Civilného sporového poriadku pre ich rozpor s označenými ustanoveniami Ústavy teda nie sú ustanoveniami, pred bezprostredným použitím ktorých navrhovateľ opätovne nestojí, keďže spor, v ktorom navrhovateľ prerušil konanie z dôvodu podania tohto návrhu, je v štádiu pred otvorením pojednávania alebo predbežného pojednania sporu, a je tak povinný v ňom ustanovenia § 22 písm. d) CSP v znení účinnom od 01.06.2023 v spojení s § 471c CSP na základe zákonného príkazu stanoveného v § 161 ods. 1 v spojení s § 40 CSP aplikovať až do otvorenia pojednávania alebo predbežného pojednania sporu. Ak by Ústavný súd SR navrhovaným derogačným nálezom rozhodol o protiústavnosti označených ustanovení Civilného sporového poriadku s označenými ustanoveniami Ústavy, navrhovateľ by preskúmaním príslušnosti podľa ustanovení účinných v čase podania žaloby dospel k záveru o svojej nepríslušnosti, čo by vyvolalo jeho povinnosť postupovať podľa § 43 ods. 2 CSP. Aj z uvedeného teda vyplýva, že označené ustanovenia Civilného sporového poriadku, ktorých súlad s ustanoveniami Ústavy namieta, nie sú procesnoprávnymi ustanoveniami, ktorých bezprostredná aplikácia všeobecným súdom neprichádza do úvahy a pred ktorých použitím bezprostredne nestojí.
45. Z týchto dôvodov je v prejednávanej veci splnená aj podmienka prejudiciality (aplikovateľnosti) napadnutej právnej úpravy v konaní vedenom pred všeobecným súdom, tak ako je aj táto v doktríne ústavného práva a judikatúre Ústavného súdu Slovenskej republiky vyložená vo vzťahu k tým návrhom na začatie konania o súlade právnych predpisov, ktorými sa napádajú procesnoprávne ustanovenia upravujúcich postup všeobecného súdu v konaní.

D) Návrh rozhodnutia

46. Navrhovateľ sa z uvedených dôvodov týmto návrhom domáha, aby Ústavný súd Slovenskej republiky
- a. na **predbežnom prerokovaní návrhu na začatie konania** takto rozhodol:

UZNESENIE

Návrh prijíma na ďalšie konanie v celom rozsahu.

b. a následne vo veci samej takto rozhodol:

NÁLEZ

Ustanovenie § 471c zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „Civilný sporový poriadok“) v spojení s § 22 písm. d) Civilného sporového poriadku v znení účinnom od 1. júna 2023 v rozsahu vzťahujúcom sa na obchodnoprávne spory začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023, nie sú v súlade s čl. 48 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

V Nitre dňa 16. augusta 2024

Okresný súd Nitra
Štúrova 9
949 68 Nitra
64

zastúpený sudcom Mgr. Filipom Grznárikom

Prílohy: - uznesenie Okresného súdu Nitra č. k. 31Cb/63/2023 - 169 z 19. júna 2024 s doložkou o autorizácii a doložkou právoplatnosti